

Felles retningslinjer for forvaltning av genetisk verdifulle individer i den skandinaviske ulvepopulasjonen

Direktoratet for naturforvaltning og Naturvårdsverket, 1. april 2012.

Dagens skandinaviske ulvestamme er relativt liten og isolert fra andre populasjoner. Små populasjoner av dyr eller planter har økt risiko for å dø ut på grunn av genetiske forhold. Disse problemene blir større jo færre individer populasjonen består av, jo mer isolert populasjonen er og jo smalere genetisk base den har (antall grunnleggere av populasjonen). For alle disse tre faktorene har den skandinaviske ulvepopulasjonen dårlige forutsetninger, og det er derfor enighet mellom norske og svenske myndigheter om at tiltak er nødvendig for å bedre den genetiske situasjonen for den skandinaviske ulvepopulasjonen.

Definisjoner

Genetisk verdifulle individer kan inndeles i:

- i) naturlig innvandrende ulver fra østlige populasjoner,
- ii) flyttede innvandrende ulver fra østlige populasjoner,
- iii) innflyttede ulver fra østlige populasjoner,
- iv) identifiserte første generasjons avkom til ulver i de overnevnte kategorier,

Aktuelle felles tiltak for genetisk verdifulle individer

- Myndighetene skal, gjennom DNA-innsamling av ekskrementer og hår og videre analyser, så langt mulig søke å fastslå genetisk status for de individer som vurderes felt.
- Videre oppfølging av slike individer skal skje gjennom ytterligere innsamling og analyser av DNA, eller ved merking med GPS-sender.
- Informasjon om posisjoner fra de GPS-merkede, genetisk verdifulle individene, skal tilfalle begge lands myndigheter gjennom en passord-beskyttet web-løsning. Hvert enkelt land vurderer om informasjon også skal legges på et åpent, offentlig nettsted deler av året.
- De ulver som er definert som genetisk verdifulle skal så langt mulig unntas fra skadefelling/skydds jakt og lisensfelling/licensjakt.
- I de tilfeller genetisk verdifulle individer registreres i Norge men der kriteriene for felling er tilstede, skal svenske myndigheter kontaktes for å vurdere muligheten for å flytte individet til Sverige som et alternativ til felling.
- Når et nytt, genetisk verdifullt individ identifiseres i populasjonen, skal det andre lands myndighet straks informeres. Herunder også informasjon om videre tiltak.
- Når vedtak om felling berører familiegrupper eller revirmarkerende par av ulv som har revir i begge land skal det andre lands myndighet informeres, før vedtak om felling fattes. Dette gjelder også for ulv som ikke er definert som genetisk verdifulle.

Begrensninger

- Det kan ikke forutsettes at ethvert genetisk verdifullt individ i populasjonen kan identifiseres til enhver tid, for eksempel ved akutte skader på sau og tamrein på sommeren, eller i områder uten snødekke. Skadegjørende individ bør likevel, så langt det er mulig, identifiseres for i størst mulig grad å fastslå genetisk status.
- Genetisk status for individene skal tillegges betydelig vekt ved vurdering om felling/jakt. Dette er likevel ikke til hinder for felling av slike individer der de samlede kriteriene for felling er oppfylt, og der andre tiltak er vurdert og konsekvensene for den skandinaviske ulvepopulasjonen er drøftet. I de tilfeller der skadevolder er kjent gjennom merking med GPS-sender, skal begge lands myndigheter oppgi frekvens for bruk til skadefelling/skyddsjakt, ved behov.

Utsatte valper fra svenske dyreparker

I de tilfeller utsatte valper fra svenske dyreparker registreres i Norge, skal svenske myndigheter straks informeres.